

Broj: SU-10-431/10
Sarajevo, 20.09.2010. godine

U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Šabana Maksumića kao predsjednika vijeća, Vesne Jesenković i Staniše Gluhajića kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručnog saradnika Stanislave Nuić kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv osuđenog Branimira Glavaša, odlučujući o zamolnici Ministarstva pravde Republike Hrvatske broj 514-05-05-01-10-4 od 24.08.2010. godine za preuzimanje izvršenja kazne zatvora osuđenog Branimira Glavaša u trajanju od 8 godina, na koju kaznu zatvora je osuđen pravosnažnom presudom Županijskom suda u Zagrebu, Republika Hrvatska X K-rz-1/07 od 08. 05. 2009. godine, a zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 120. stav 1. Krivičnog zakona Republike Hrvatske, odnosno člana 173. stav 1. tačka a) i c) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH) u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, u sjednici vijeća održanoj u prisustvu tužiteljice Tužilaštva BiH Jadranke Lokmić - Misirače, te branioca osuđenog Branimira Glavaša - advokata Nikice Gržića, a u odsutnosti uredno obavještenog osuđenog, a sve u smislu odredbe člana 62. 63. i 68. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i u skladu sa Sporazumom između Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima (Sporazum), dana 20.09.2010. godine donio je sljedeću:

P R E S U D U

I - OSUĐENI: Branimir Glavaš,

Koji je pravomoćnom presudom Županijskog suda u Zagrebu broj X K-rz-1/07 od 08. 05. 2009. godine

oglašen krivim

Što je:

U razdoblju od srpnja do kraja prosinca 1991. godine, u Osijeku, u vrijeme obrane grada Osijeka od oružanih napada tzv. JNA i paravojnih postrojbi pobunjenog dijela lokalnog srpskog stanovništva na ustavnopravni poredak RH, I-optuženi Branimir Glavaš obnašajući dužnost sekretara Općinskog sekretarijata za narodnu obranu, pošto je prethodno pri tom Sekreterijatu ustrojio, opremio i naoružao vojnu postrojbu, u to vrijeme različito neformalno nazivanu – prištapska četa, prištapska satnija, zaštitna četa, te Branimirova osječka bojna, a kasnije službeno nazvane 1. Bojna osječkih branitelja, djelujući kao stvarni zapovjednik navedene postrojbe, odgovoran time za izdavanje zapovjedi i primjenu ratnih i humanitarnih propisa međunarodnog prava o sigurnosti i zaštiti civila, i djelujući kao stvarni, a od 7. prosinca 1991. godine i kao formalni zapovjednik obrane grada Osijeka, II-opt. Ivica Krnjak kao zapovjednik posebne postrojbe za diverzantsko-izviđačke namjene Operativne zone Osijek, kasnije službeno nazvane Samostalna uskočka satnija, III-opt. Gordana Getoš-Magdić kao zapovjednica posebne tajne grupe u okviru te postrojbe, a ostali optuženici kao pripadnici navedene grupe u toj diverzantsko-izviđačkoj postrojbi, u svrhu zastrašivanja i odmazde prema civilima stanovnicima Osijeka, poglavito srpske nacionalnosti, postupali protivno odredbama članka 3. stav 1. točke a) Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. te odredbama članka 4. stavka 1. i stavka 2. točke a), članka 5. stavka 3. i članka 13. stavka 2. dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), tako da su:

Optuženi Branimir Glavaš – sam

- 1.) Iako je znao da njemu podređeni pripadnici naprijed navedene postrojbe pri SNO neovlašteno lišavaju slobode i zlostavljaju civilne osobe, propustio poduzeti mjere da takva nezakonita postupanja spriječi i suzbije, pa su tako pripadnici ove njemu podređene postrojbe:
 - a) 12. srpnja 1991. uhitili, te u podrumске prostorije navedenog sekreterijata priveli Nikolu Vasića, gdje su ga udarali rukama, nogama, dijelovima oružja i palicama, zadavši mu ozljede glave i tijela i to udarac u glavu lijevo tjemeno, ranu razderotinu gornje usnice i udarac u lijevu stranu grudnog koša,
 - b) 31. kolovoza 1991. nakon što su u jednu od garaža u dvorištu pored Sekreterijata pripadnici iste postrojbe priveli dvije osobe od kojih je jedna bila Čedomir Vučković, cijeli dan Čedomira Vučkovića udarali rukama, nogama i dijelovima oružja, a u večernjim satima pripadnik navedene postrojbe Zoran

Brekalo istočio kiselinu iz akumulatora te natjerao Čedomira Vučkovića da je popije, pa nakon što je Čedomir Vučković zbog jakih bolova uzrokovanih kiselinom provalio vrata na garaži i izašao van na dvorište, Krunoslav Fehir u njega ispalio nekoliko hitaca od kojih su ga dva pogodila u trbuh i ruku zadavši mu prostrijelnu ozljedu trbuha i prostrijelnu ozljednu desne podlaktice, ali je smrt Čedomira Vukovića nastupila od otrovanja sumpornom kiselinom.

I optuženi Branimir Glavaš, II optuženi Ivica Krnjak, III optužena Gordana Getoš Magdić, V optuženi Dino Kontić, VI optuženi Tihomir Valentić i VII optuženi Zdravko Dragić- zajedno

2.) Nakon što je I optuženi Branimir Glavaš tijekom jeseni te mjeseca studenog i prosinca 1991. godine, preuzeo odlučujuću ulogu u obrani grada i prilikom formiranja posebne postrojbe za diverzantsko - izviđačke namjene operativne zone Osijek, naredio II-opt. Ivici Krnjaku i III-opt. Gordani Getoš-Magdić da u okviru navedene postrojbe iz redova pouzdanih i provjerenih osoba organiziraju posebnu tajnu grupu, koja bi bila pod njegovim nadzorom i nadzorom II-opt. Ivice Krnjaka, nakon što su oni tu grupu osnovali, pri čemu je III optužena Gordana Getoš Magdić osobno za članove grupe izabrala V optuženog Dinu Kontića, VI optuženog Tihomira Valentića, te Mirka Sivića i Stjepana Bekavca, dok je V optuženi Dino Kontić zajedno s njom u tu skupinu doveo još i VII optuženog Zdravka Dragića, a tajnu grupu činilo je još nekoliko za sada nepoznatih osoba, nakon čega je i I optuženi Branimir Glavaš u više navrata tijekom studenog i prosinca 1991. godine II optuženom Ivici Krnjaku i I optuženoj Gordani Getoš Magdić zapovjedio da neovlašteno lišavaju slobode, zatvaraju, zlostavljaju i usmrćuju civilne osobe, što su II optuženi Ivica Krnjak i III optužena Gordana Getoš-Magdić i provodili, prosljeđujući te zapovjedi sebi podređenim ovdje navedenim pripadnicima tajne grupe te i sami sudjelovali u provedbi primljenih zapovjedi pa su tako:

- a) Dana 26. studenog 1991., Stjepan Bekavac te VI-opt. Tihomir Valentić, VII-opt. Zdravko Dragić i III-opt. Gordana Getoš-Magdić iz obiteljske kuće u Sisačkoj ulici broj 11 odveli Branka Lovrića, lišili ga slobode i zatvorili u kuću u Dubrovačkoj ulici broj 30, iz koje su ga poblizhe neutvrđeno vrijeme nepoznati pripadnici naprijed navedene skupine odveli na obalu rijeke Drave i usmrtili,
- b) Dana 3. prosinca 1991., Stjepan Bekovac te VI-opt. Tihomir Valentić I VII-opt. Zdravko Dragić prema primljenoj zapovjedi da liše slobode Aliju Šabanovića, dočekali ga ispred njegove stambene zgrade br. 119 u naselju Sjenjak, uhitili ga te ga odvezli i zatočili u podrumu kuće br. 30 u Dubrovačkoj ulici, da bi ga u poblizhe neutvrđeno vrijeme za sada nepoznati pripadnici navedne skupine odvezli iz navedene kuće na obalu rijeke Drave te

ga tamo usmrtili pucajući mu iz vatrenog oružja u glavu, a nakon toga ga bacili u rijeku Dravu,

- c) Dana 7. prosinca 1991., primivši zapovjed da liše slobode i usmrte Radoslava Ratkovića, Stjepan Bekavac te VI-opt. Tihomir Valentić i VII-opt. Zdravko Dragić iz kuće u Ul. Feđe Milića 4d, odveli Radoslava Ratkovića, prevezli ga do kuće br. 30 u Dubrovačkoj ulici, gdje su mu vezali ruke samoljepljivom trakom, tukli ga i ispitivali o njegovoj navodnoj neprijateljskoj djelatnosti, da bi ga nakon njihovog odlaska dvojica novo pridošlih nepoznatih vojnika nastavili tući, te ga potom odvezli na obalu rijeke Drave kod Tvrđe, kamo je V-opt. Dino Kontić radi likvidacije Radoslava Ratkovića dovezao VII-opt. Zdravka Dragića i gdje je u prisutnosti II-opt. Ivice Krnjaka, Stjepan Bekavac VII-opt, Zdravku Dragiću dao automatsko oružje "MGV" i rekao da mu puca u Ratkovića, pa je on ispalio jedno streljivo i pogodio Ratkovića u obraz, uslijed čega je ovaj pao u vodu, da bi tada netko od prisutnih gurnuo u ruke VII-opt. Zdravku Dragiću automatsku pušku "Kalašnjikov", te je on iz te puške ispalio prema Radoslavu Ratkoviću još jedan hitac, ali je Radoslav Ratković ipak uspio preživjeti i isplivati iz Drave, nakon čega je po zapovjedi I-opt. Branimira Glavaša III-opt. Gordana Getoš-Magdić naložila pripadniku navedene skupine da ode u Opću bolnicu Osijek i Radoslava Ratkovića usmrti, a što ovaj nije učinio.
- d) U više navrata za sada nepoznati pripadnici tajne grupe, primivši zapovijedi da uhite i usmrte civilne osobe:
- 7. prosinca 1991. iz njegove kuće u Mrežničkoj ulici odveli dr. Milutina Kutlića, vezali ga samoljepljivom trakom, doveli ga na obalu rijeke Drave te ga usmrtili pucajući mu iz vatrenog oružja u glavu i bacili ga u rijeku Dravu,
 - neutvrđenog dana u prvoj polovini prosinca 1991. godine iz njegove kuće u Vrtnoj ulici 12 odveli Svetislava Vukajlovića, vezali ga samoljepljivom trakom, doveli ga na obalu rijeke Drave te ga usmrtili pucajući mu iz vatrenog oružja u glavu i bacili ga u rijeku Dravu,
 - neutvrđenog dana tijekom prosinca 1991. godine, uhitili jednu nepoznatu žensku osobu, vezali je samoljepljivom trakom, odveli je na obalu rijeke Drave te je usmrtili pucajući joj iz vatrenog oružja u glavu i bacili je u rijeku Dravu,
 - 28. prosinca 1991. godine iz kuće u Wilsonovoj ulici 19 odveli Bogdana Počuču, vezali ga samoljepljivom trakom, doveli ga na obalu rijeke Drave te ga usmrtili pucajući mu u glavu iz vatrenog oružja i bacili ga u rijeku Dravu,

dakle. I osuđeni Branimir Glavaš kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, iako je bio dužan, propustio spriječiti da se civilno stanovništvo

muči, da se nečovječno postupa prema njemu, da mu se nanose ozlijede tjelesnog integriteta i da se primjenjuju protuzakonita zatvaranja, te kršeći pravila međusobnog prava za vrijeme oružanog sukoba naredio da se civilno stanovništvo ubija, da se nečovječno postupa prema njemu i da se primjenjuju protuzakonita zatvaranja,

čime je počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva – označeno i kažnjivo po članu 120. stav 1. Osnovnog Kaznenog Zakona Republike Hrvatske,

II –navedene krivično pravne radnje po krivičnom zakonodavstvu BiH pravno se kvalifikuju kao krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona BiH,

Pa se Branimir Glavaš, na osnovu istog člana i uz primjenu odredbi člana 39. ,42., 48., 49. i 50. Krivičnog zakona BiH

OSUĐUJE

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD OSAM (8) GODINA

Na osnovu odredbe člana 57. KZ BiH u izrečenu kaznu zatvora ima se uračunati vrijeme provedeno u pritvoru od dana 18.04.2007. godine pa do 11.01.2008. godine.

Na osnovu odredbe člana 185. stava 3. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, optuženi je dužan nadoknaditi troškove postupka u paušalnom iznosu od 150,00 KM (sto pedeset konvertibilnih maraka) u roku mjesec dana od dana pravosnažnosti presude.

O b r a z l o ž e n j e

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je ovom Sudu dostavilo akt broj 07-14-6-94444/10 od 31.08.2010. godine, uz koji akt je dostavilo zamolnicu Ministarstva pravde Republike Hrvatske broj 514 – 05 – 05 - 01- 10 - 4 od 24.08.2010. godine sa pratećom dokumentacijom, za preuzimanje izvršenja kazne zatvora koja prema Branimiru Glavašu u trajanju od osam godina.

Presudom Županijskog suda u Zagrebu, broj X K-rz-1/07 od 08. 05. 2009. godine osuđenom Branimiru Glavašu izrečena je jedinstvena kazna zatvora u trajanju od deset (10) godina, a zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 120. stav 1. u vezi sa članom 43. stav 1. Osnovnog kaznenog zakona Republike Hrvatske.

Navedena presuda je preinačena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj : I Kž 84/10-8 od 02. juna 2010. godine, u pogledu odluke o kazni i pravnoj kvalifikaciji djela, pa je Branimir Glavaš osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina, a zbog počinjenog krivičnog djela Ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 120 st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, a u koju kaznu se istom uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 18.04.2007. godine do 11.01.2008. godine.

Postupajući u skladu sa odredbom člana 68. stav 1. i 2. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima (Sl. glasnik BiH broj 53/09), kao i sa odredbama 1, 2. i 14. Sporazuma između vlade Bosne i Hercegovine, vlade Federacije BiH i vlade Republike Hrvatske o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima (Sl. list RBiH – posebno izdanje 1/96, u daljem tekstu: Sporazum), vijeće Suda je održalo sjednicu u prisustvu tužiteljice Tužilaštva BiH i branioca osuđenog – advokata Nikice Gržića, a u odsustvu uredno obaviještenog osuđenog Branimira Glavaša.

Tužilaštvo je u svom izjašnjenju navelo da molba koju je dostavilo Ministarstvo pravde Republike Hrvatske sadrži sve ono što je propisano u skladu sa članom 23. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske i u skladu sa izmjenama od 17. juna 2010. godine kojim je predviđeno da za priznanje strane presude nije potrebna saglasnost osuđenog lica. Također, tužilaštvo je navelo da prema članu 2. navedenog Sporazuma nema prepreke da se prizna i ova presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Tužilaštvo je nadalje istaklo da je Sud BiH vodio ekstradicioni postupak protiv osuđenog Branimira Glavaša i tu je utvrđeno da isti posjeduje državljanstvo Republike Hrvatske i državljanstvo BiH. Također se navodi da prema presudi Županijskog suda Republike Hrvatske osuđeni Branimir Glavaš je osuđen za krivično djelo iz člana 120. stav 1. Osnovnog kaznenog zakona Republike Hrvatske, a prema našem zakonodavstvu to djelo se pravno kvalifikuje kao krivično djelo iz člana 173. stav 1. tačka c) u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. KZ BiH.

U odnosu na kaznu, Tužilaštvo je istaklo da je Branimir Glavaš pravosnažno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina u koju mu se ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru, te da Tužilaštvo stoji na stanovištu da bi Sud trebao izreći istu kaznu koja je i izrečena u Republici Hrvatskoj.

U pogledu olakšavajućih okolnosti, Tužilaštvo je istaklo da su u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I - KŽ – 84/10-8 od 02.06.2010. godine na strani 28. i 29. nabrojane olakšavajuće okolnosti koje su cijenjenje tada, te da Tužilaštvo BiH u tom smislu nema ništa posebno dodati. Također, Tužilaštvo navodi da su na strani 156. presude Županijskog suda u Zagrebu broj broj X K-rz-1/07 od 08.05.2009. godine nabrojane otežavajuće okolnosti i u pogledu ovih okolnosti također nema ništa novo dodati, osim da navedeni Sud nije cijenio brojnost krivično- pravnih radnji.

Na kraju, Tužilaštvo je predložilo da se u cijelosti prizna presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a da se osuđenom izrekne kazna u trajanju od osam godina.

Na javnoj sjednici branilac osuđenog je u svom izjašnjenju naveo da je postupak međunarodne pravne pomoći u ovom predmetu započeo dana 19.08.2010. godine podnošenjem zamolnice Županijskog suda u Zagrebu u kojoj se navodi činjenica trenutka pravomoćnosti presude, te podaci o vremenu koje je osuđeni Branimir Glavaš proveo u pritvoru za vrijeme trajanja krivičnog postupka u kojem je osuđen presudama čije se priznanje traži. Branilac dalje navodi da prema odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izvršenju kazne zatvora Republike Hrvatske, izvršenje kazne zatvora započinje nakon što je odluka o toj kazni postala pravomoćna i izvršna. Nadalje se navodi da je krivična presuda u ovom predmetu čije se izvršenje traži postala pravomoćna dana 02.06.2010. godine, a izvršna 16.08.2010. godine kada je osuđeni Branimir Glavaš osobno primio drugostepenu odluku. Branilac u odnosu na navedeno ističe da Županijski sud u Zagrebu na dan 19.08.2010. godine nije imao podatak o izvršnosti presude, jer nije imao dostavnicu iz koje bi proizlazilo da je osuđeni primio presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Branilac nadalje navodi da je iz dokumentacije koje su pravosudni organi RH dostavili Ministarstvu pravde BiH vidljivo da presude koje su dostavljene i čije se priznanje i izvršenje traži nemaju potvrdu izvršnosti, a što je nužno prema izričitim odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izvršenju kazne zatvora Republike Hrvatske. Na temelju svega navedenog odbrana osuđenog smatra da podaci i isprave koji su dostavljeni Sudu BiH nisu dovoljni za donošenje presude u smislu člana 68. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i člana 24. Citiranog Sporazuma, te predlaže da Sud BiH putem Ministarstva pravde BiH zatraži od nadležnih pravosudnih organa Republike Hrvatske dopunu molbe u primjerenom roku, kako bi mogao donijeti na Zakonu zasnovanu odluku.

Također odbrana osuđenog navodi da iz dokumentacije koja je priložena uz molbu Republike Hrvatske, a koja je dostavljena BiH od strane Županijskog suda Zagreb vidljivo je da je u podacima o osuđenom Branimiru Glavašu navedeno da je isti boravio u pritvoru za vrijeme istražnog postupka od 26.10.2006. godine do 02.12.2006. godine i od 18.04.2007. godine do 11.01.2008. godine, kao vrijeme koje se treba uračunati u izrečenu kaznu zatvora, a koji su podaci tačni.

Ša druge strane branilac osuđenog je također naveo da je Republika Hrvatska u postupku izvršenja kazne na koju je osuđen Branimir Glavaš prekršila bilateralni sporazum zaključen sa drugom državom, jer je postupak izvršenja kazne pokrenut prije nego što je sud u Republici Hrvatskoj raspolagao klauzulom izvršnosti presude čije se izvršenje traži, kako to propisuju odredbe člana 23. citiranog Sporazuma, a da prethodno u Republici Hrvatskoj nije riješeno pitanje pravilnog uračunavanja pritvora u izrečenu kaznu.

Također, dalje se navodi da prema odredbama člana 62. stav 3. tačka a. – izvršenje strane sudske presude u krivičnim stvarima koja podrazumijeva zatvor, moguće je po molbi strane države, u slučaju kad je osuđeno lice nedostupno drugoj državi, a državljanin je BiH i ima prebivalište u BiH. Prema mišljenju odbrane osuđenog iz dokumentacije koja je dostavljena uz molbu Republike Hrvatske nije vidljivo da je ovaj uvjet ispunjen odnosno da je osuđeni Branimir Glavaš nedostupan Republici Hrvatskoj, jer Republika Hrvatska nije ni pokušala pokrenuti postupak izvršenja kazne, a iz dostavnica koje će se dostaviti uz pismeno izjašnjenje odbrane vidljivo je da je osuđeni Županijskom sudu u Zagrebu dostavio svoju adresu u BiH, pa je prema tome ista bila poznata sudu prije postupka međunarodne pravne pomoći, tako da odbrana osuđenog smatra da je molba za izvršenje presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske preuranjena.

Branilac je na kraju naveo da ukoliko sud ipak odluči da prizna presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, moraju se cijeliti okolnosti iz člana 62. stav 1., člana 68. stav 4. i 5. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći i člana 14. stav 2. i 3. Sporazuma. Branilac je također naveo da su u obrazloženju presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I KŽ 84/10-8 od 02.06.2010. godine navedene samo olakšavajuće okolnosti, koje nisu cijeljene u dovoljnoj mjeri prilikom utvrđivanja izrečene kazne, pa shodno zakonodavstvu BiH i kaznenoj politici sudova u BiH odbrana osuđenog smatra da mu Sud BiH treba izreći blažu kaznu od one koja mu je izrečena u Republici Hrvatskoj.

Na kraju branilac je zatražio da Sud primjeni zakon koji je važio 1991. godine, kada je krivično djelo i počinjeno, tj. isti je prigovorio primjeni Krivičnog zakona BiH ističući da bi trebalo primjeniti Krivični zakon SFRJ, koji je bio na snazi u vrijeme navedenih događaja.

Ovaj Sud je razmotrio zamolnicu za izvršenje sudske presude Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske broj 514 – 05 – 05 – 10 – 08 – 4 od 24.08.2010. godine, te je utvrdio da su ispunjeni uslovi za provođenje postupka donošenja formalne odluke domaćeg suda.

U odredbi člana 63. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima jasno su predviđeni uslovi za izvršenje strane sudske presude u krivičnim stvarima.

Naime, prema pravosnažnoj presudi Županijskog suda u Zagrebu broj X K-rz-1/07 od 08. 05. 2009. godine, Branimir Glavaš je osuđen za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 120. stav 1. OKZRH na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina, a navedene krivično pravne radnje po krivičnom zakonodavstvu BiH pravno se kvalifikuju kao krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) KZ BiH, a u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH.

Na osnovu uvjerenja o državljanstvu Bosne i Hercegovine broj 05-3-13-4-3100/10 od 08.09.2010. godine osuđenog Branimira Glavaša izdatog od Zapadno-hercegovačke

županije, Općina Ljubuški, utvrđeno je da je osuđeni Branimir Glavaš, sin Ljube, rođen 23.09.1956. godine u Osijeku, R. Hrvatska, JMB 2309956153024, državljanin Bosne i Hercegovine.

Polazeći od navedenih činjenica, ovaj Sud je našao da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 2. Sporazuma i članom 63. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, pa je na osnovu člana 68. istog zakona i članova 39., 42., 48., 49. i 50. Krivičnog zakona BiH donio presudu kojom je osuđenom Branimiru Glavašu izrekao krivičnu sankciju u skladu sa krivičnim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine.

Sud smatra neosnovanim navode branioca osuđenog da je iz dokumentacije koje su pravosudni organi RH dostavili Ministarstvu pravde BiH vidljivo da presude koje su dostavljene i čije se priznanje i izvršenje traži nemaju potvrdu izvršnosti, a što je nužno prema izričitim odredbama člana 4. stav 1. Zakona o izvršenju kazne zatvora Republike Hrvatske i da na temelju svega navedenog odbrana osuđenog smatra da podaci i isprave koji su dostavljeni Sudu BiH nisu dovoljni za donošenje presude u smislu člana 68. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i člana 24. Citiranog Sporazuma. Naime, prema članu 23. stav 1. tačke 1, Sporazuma je navedeno da ako država presuđenja podnosi molbu da se uz istu treba priložiti, primjerak ili ovjereni prepis sudske doluke sa potvrdom pravomoćnosti, a prema potrebi i izvršnosti. Također, prema članu 63. stav 1. tačka a) Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, ako drugačije nije određeno međunarodnim ugovorom, strana sudska presuda u krivičnim stvarima bit će izvršena samo ako je presuda pravosnažna i ako ju je izrekao nadležni pravosudni organ države izricanja kazne, a što sve ukazuje na prednji zaključak suda.

Također, Sud nije prihvatio ni navode branioca da iz dokumentacije koja je dostavljena uz molbu Republike Hrvatske nije ispunjen uslov iz člana 62. stav 3. tačka a. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, odnosno da nadležni organi RH nisu u svojim postupcima utvrdili nedostupnost osuđenog lica, te da shodno tome Minsitarstvo pravde RH nije dostavilo Sudu BiH bilo kakav dokaz u pogledu nedostupnosti osuđenog radi izvršenja kazne zatvora. Vijeće je mišljenja da je osuđeni Branimir Glavaš nesumljivo svojim ponašanjem pokazao da nema namjeru da se vrati u RH radi izdržavanja kazne zatvora po pravomoćnoj presudi Županijskog suda u Zagrebu, a što proizlazi iz činjenice da je osuđeni napustio RH prije pravomoćnosti presude, što je vidljivo iz presude Vrhovnog suda RH broj I KŽ 84/10-8 od 02.06.2010. godine u kojoj je konstatovano da je sjednica vijeća održana u odsutnosti osuđenog, koji je o sjednici uredno obavješten, iako je bio u bijegu, tako i iz dopisa Županijskog Suda u Zagrebu broj X-K-rz-1/07 od 19.08.2010. godine nadležnom tijelu BiH radi izvršenja kazne zatvora, gdje je navedeno da je osuđeni Branimir Glavaš prije pravomoćnosti presude napustio RH, te se nastanio na području BiH. U sklopu navedenog treba imati u vidu i dopis osuđenog Branimira Glavaša upućenom ovom Sudu dana 19.09.2010. godine u kojem navodi da kao državljanin BiH „politički izrečenu presudu RH“ želi da izdržava na teritoriju BiH.

Vezano za primjenjivo materijalno pravo, branilac osuđenog je prigovorio primjeni Krivičnog zakona BiH ističući da bi trebalo primijeniti Krivični zakon SFRJ, koji je bio na snazi u vrijeme navedenih događaja.

Član 3. KZ BiH reguliše načelo zakonitosti, to jest, da se krivična djela i krivičnopravne sankcije propisuju samo zakonom, te da nikome ne može biti izrečena kazna ili druga krivičnopravna sankcija za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom propisano kao krivično djelo i za koje zakonom nije bila propisana kazna. Uz to, član 4. Krivičnog zakona BiH reguliše da se na počinioca krivičnog djela primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme učinjenja krivičnog djela; ako se poslije učinjenja krivičnog djela jednom ili više puta izmijeni zakon, primijenit će se zakon koji je blaži za počinioca.

Član 7. stav 1. Evropske konvencije takođe propisuje načelo zakonitosti. U skladu sa članom 2.2. Ustava BiH, Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava ima prioritet nad svim zakonima BiH. Nadalje, ova odredba Evropske konvencije propisuje opšte načelo kojim se zabranjuje izricanje kazne teže od one koja je bila propisana u vrijeme počinjenja krivičnog djela, ali ne propisuje primjenu najblažeg zakona.

Član 4a. KZ BiH propisuje da član 3. i član 4. KZ BiH ne sprječavaju suđenje i kažnjavanje nekog lica za činjenje ili nečinjenje koje se u vrijeme počinjenja *„smatralo krivičnim djelom u skladu sa opštim principima međunarodnog prava.“*

Član 7. stav 2. Evropske konvencije propisuje isti izuzetak propisujući da stav 1. istog člana *„...neće uticati na suđenje i kažnjavanje nekog lica za činjenje ili nečinjenje koje se u vrijeme počinjenja smatralo krivičnim djelom u skladu sa opštim pravnim načelima koja priznaju civilizovani narodi.“* (Vidi takođe član 15. stav 1. i 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima sadrži slične odredbe. Država Bosna i Hercegovina je, kao nasljednik Jugoslavije, ratifikovala ovaj Pakt.

Ovim se daje mogućnost da se u opisanim okolnostima odstupi od načela iz člana 3. i 4. KZ BiH (i člana 7. stav 1. Evropske konvencije) i od primjene krivičnog zakona koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela i primjene blažeg zakona u postupcima koji predstavljaju krivična djela prema međunarodnom pravu.

Sud ističe da krivična djela za koje je osuđeni proglašen krivim predstavljaju krivična djela prema međunarodnom običajnom pravu i stoga potpadaju pod *„opšte principe međunarodnog prava“* propisane članom 4a. Zakona o izmjenama i dopunama KZ BiH, i *„opšta pravna načela koja priznaju civilizovani narodi“* propisana stavom 2. člana 7. Evropske konvencije, te stoga KZ BiH može biti primijenjen u ovom slučaju na osnovu ovih odredaba.

Nadalje, činjenica da se krivičnopravne radnje nabrojane u članu 173. KZ BiH mogu pronaći i u zakonu koji je bio na snazi u relevantnom vremenskom periodu – u

vrijeme izvršenja djela, i to u članu 142 KZ SFRJ, znači da su ta krivična djela bila kažnjiva i po tada važećem krivičnom zakonu, što takođe doprinosi zaključku Suda u vezi sa načelom zakonitosti.

Gore navedeno je u skladu sa stavom koji je zauzeo Odjel I Apelacionog odjeljenja Suda BiH u svojoj presudi protiv Abduladhima Maktoufa broj KPŽ 32/05 od 4.4.2006. godine i presudi protiv Dragoja Paunovića broj KPŽ 05/16 od 27.10.2006. godine. Ustavni sud Bosne i Hercegovine je razmatrao ovo pitanje u žalbi A. Maktoufa (AP 1785/06) i u svojoj odluci od 30.3.2007. godine navodi: „68. U praksi, ni u jednoj državi bivše Jugoslavije u zakonodavstvu nije postojala mogućnost izricanja doživotnog zatvora niti dugotrajnih zatvorskih kazni, a što je Međunarodni krivični sud za zločine na području bivše Jugoslavije često činio (predmet Krstić, Galić, itd.). Istovremeno, koncept KZ SFRJ je bio takav da nije predviđao postojanje dugotrajnog niti doživotnog zatvora nego je za najteža krivična djela propisivao smrtnu kaznu, a za lakše oblike maksimalne zatvorske kazne do 15 godina zatvora. Dakle, jasno je da se ne može odvojiti jedna sankcija od cjelokupnosti cilja koji se žalio postići kaznenom politikom u vrijeme važenja tog zakona.“ „69. U vezi s tim, Ustavni sud smatra da nije moguće jednostavno „odstraniti“ sankciju i primijeniti druge, blaže sankcije i time praktično ostaviti neadekvatno sankcionirana najteža krivična djela.“

Vijeće je mišljenja da je princip obavezne primjene blažeg zakona isključen kada se radi o suđenjima za krivična djela za koja je u vrijeme počinjenja bilo apsolutno predvidljivo i opšte poznato da su u suprotnosti sa opštim pravilima međunarodnog prava. U ovom konkretnom slučaju, smatra se utvrđenim da je optuženi morao znati da tokom ratnog stanja primjena međunarodnih pravila ima prioritet i da kršenje međunarodno zaštićenih vrijednosti povlači teške posljedice. Ukoliko se analizira odredba člana 173. KZ BiH, očigledno je da je jasno rečeno da biće ovog krivičnog djela uključuje, između ostalog, elemente kršenja međunarodnih pravila. To ova krivična djela čini posebnim, pošto nije dovoljno samo počinuti takva krivična djela nekom fizičkom radnjom, nego je nepohodno postojanje svijesti da se tim počinjenjem krše međunarodna pravila i pretpostavka da optuženi mora biti svjestan da je period rata ili sukoba ili neprijateljstva posebno osjetljiv i posebno zaštićen opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, te, kao takvo, to krivično djela poprima još veći značaj, a njegovo počinjenje povlači još teže posljedice nego što bi to bio slučaj sa krivičnim djelom počinjenim u nekom drugom periodu.

Zbog toga krivična djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva treba u svakom slučaju svrstati u „opšte principe međunarodnog prava“ iz člana 3. i 4. (a) KZ BiH. Zato je, bez obzira na to da li se posmatra sa aspekta međunarodnog običajnog prava, međunarodnog ugovornog prava ili „principa međunarodnog prava“, nesporno da je ratni zločini protiv civilnog stanovništva predstavljao krivično djelo u kritičnom periodu, odnosno da je načelo zakonitosti bilo zadovoljeno i u smislu *nullum crimen sine lege* i *nulla poena sine lege*.

Odlučujući o vrsti i visini kazne Sud je postupao u skladu sa odredbama člana 48., 49. i 50. KZ BiH i osuđenom odmjerio kaznu zatvora ispod propisanog minimuma kazne propisane za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. KZ BiH, koje je osuđeni učinio. Prema Krivičnom zakonu BiH za navedeno djelo propisana je kazna zatvora u trajanju od najmanje deset godina ili kazna dugotrajnog zatvora. Takođe, Sud je imao u vidu odredbu člana 68. stav 5. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima kojom je propisano da Sud ne može izreći težu kaznu od one koju je izrekao strani Sud, dakle u konkretnom slučaju krivična sankcija ne bi mogla biti strožija od osam godina zatvora. Isto pravilo predviđeno je i domaćim zakonodavstvom, odnosno načelom zabrane reformatio in peius, koje podrazumijeva da izrečena sankcija ne smije biti nepovoljnija po učinitelja odnosno osuđenog.

Odlučujući o visini kazne treba istaći da je vijeće prije svega imalo u vidu težinu krivičnog djela za koje je Branimir Glavaš osuđen i stepen njegove krivične odgovornosti, a potom je imalo u vidu i svrhu kažnjavanja u kontekstu sveukupnih okolnosti, te je cijeniološki olakšavajuće, tako i otežavajuće okolnosti koje su se našle na strani osuđenog i koje su konstatovane u presudi Županijskog suda u Zagrebu broj X K-rz-1/07 od 08. 05. 2009. godine i u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I Kž 84/10-8 od 02. 04. 2010. godine (od olakšavajućih okolnosti cijanjena je ranija neosuđivanost, osobne i porodične prilike, a izvan konteksta inkriminiranih događaja i njegovo učešće u domovinskom ratu i doprinos u odbrani Republike Hrvatske, a od otežavajućih cijanjena je težina počinjenih krivičnih djela, prije svega sa aspekta društvene neprihvatljivosti njegovih postupaka prema jednoj nezaštićenoj kategoriji civilnog stanovništva u vrijeme rata odnosno oružanog sukoba, kao i činjenica da su pogubljene nedužne osobe, zatim način počinjenja tih djela i izražena upornost u realizaciji tih likvidacija, te konačan broj žrtava). U kontekstu navedenih okolnosti Sud je posebno cijanjeno olakšavajuće okolnosti (naprijed konstatovane) koje su se našle na strani osuđenog te je navedene okolnosti cijanjeno i prihvatio kao osobito olakšavajućim okolnostima zbog čega je izrekao kaznu ispod zakonom zapriječenog minimum za navedeno krivično djelo.

Zbog svega navedenog Sud smatra da je izrečena kazna primjerena kako težini krivičnog djela, tako i ličnosti osuđenog i prilikama u kojima je djelo učinjeno, te da će se ovom kaznom postići svrha kažnjavanja, odnosno da će se na osuđenog popravno djelovati da ubuduće ne čini krivična djela, kao i da će se istom preventivno djelovati na druge potencijalne izvršioce krivičnih djela. Ovakvom kaznom se zasigurno utiče i na svijest građana o štetnosti i pogubnim posljedicama vršenja krivičnih djela i o opravdanosti odnosno pravedosti kažnjavanja izvršilaca, te se na jedinstven način izražava društvena osuda učinjenog krivičnog djela, na koji način se u cijelosti postiže svrha kažnjavanja propisana članom 39. Krivičnog zakona BiH.

Odluku da se osuđenom u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 18.04.2007. godine do 11.01.2008. godine, a kako je to utvrđeno presudama Županijskog suda u Zagrebu broj X K-rz-1/07 od 08. 05. 2009. godine i Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj : I Kž 84/10-8 od 02.aprila 2010. godine, Sud je donio shodno odredbi člana 57. KZ BiH, a koje vrijeme se, ima računati u izrečenu kaznu zatvora.

Obzirom na naprijed navedeno , a imajući u vidu izreke navedenih presuda u kojima je jasno navedeno vrijeme koje je osuđeni boravio u pritvoru, to su samim time neosnovani navodi odbrane osuđenog, da Sud u izrečenu kaznu zatvora treba uračunati vrijeme, koje je osuđeni navodno proveo u pritvoru u periodu od 26.10.2006. godine do 02.12.2006. godine . Činjenica je da je u dopisu Županijskog Suda RH X-K-rz-1/07 od 19.08.2010. godine upućenom nadležnom tijelu BiH, navedeno da je osuđeni Branimir Glavaš boravio u pritvoru i u period od 26.10.2006. godine do 02.12.2006. godine, ali ovu okolnost Sud nije mogao unijeti u izreku presude, iz razloga što ovo vrijeme nije konstatovano u izrekama naprijed navedenih presuda.

Na osnovu odredbe člana 185. stava 3. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, optuženi je dužan nadoknaditi troškove postupka u paušalnom iznosu od 150,00 KM (sto pedeset konvertibilnih maraka) u roku mjesec dana od dana pravosnažnosti presude, sobzirom na trajanje i složenost postupka, a imajući u vidu imovno stanje osuđenog Glavaš Branimira, zbog čega proizilazi da plaćanjem istih ne bi doveo u pitanje svoje izdržavanje, a ni izdržavanje drugih osoba za koje je po zakonu dužan izdržavati.

ZAPISNIČAR

Stanislava Nuić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude podneta je žalba Apelacionom vijeću Suda u roku od 30 (trideset) dana od dana donošenja iste.